Europees Parlement
2014-2019

Commissie industrie, onderzoek en energie

2016/0000(INI)

24.3.2017

ADVIES

van de Commissie industrie, onderzoek en energie

aan de Commissie interne markt en consumentenbescherming

inzake een Europese agenda voor de deeleconomie
(2016/0000(INI))

Rapporteur voor advies: Dario Tamburrano

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie industrie, onderzoek en energie verzoekt de ten principale bevoegde Commissie interne markt en consumentenbescherming onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. verwelkomt de mededeling van de Commissie getiteld "Een Europese agenda voor de deeleconomie", waarin erkend wordt dat deeleconomieën innovatieve manieren bieden om nieuwe diensten aan te bieden aan burgers, ondernemerschap te ontwikkelen en arbeidsplaatsen te scheppen; erkent dat alle deeleconomieën geworteld zijn in het coöperatief gedrag van de mens, gebaseerd zijn op betrekkingen onder gelijken, gemeenschapszin en vertrouwen, en geprofiteerd hebben van sociaaleconomische ontwikkelingen, onder meer de verschuiving van een model waarin middelen eigendom moeten zijn naar een model waarin middelen gebruikt en gedeeld moeten worden; onderkent het feit dat deeleconomieën momenteel een ruim spectrum beslaan, dat loopt van op giften gebaseerde tot winstgeoriënteerde economische modellen, en dat ze, ongeacht hoe divers ze zijn of zullen worden, worden gekenmerkt door het delen van middelen, de actieve participatie en empowerment van burgers, innovatie die door de gemeenschap wordt aanvaard, en een intensief gebruik van informatie- en communicatietechnologieën (ICT) als essentiële randvoorwaarde;

2. wijst erop dat er gezien het multidimensionale karakter van deeleconomieën een onderscheid moet worden gemaakt tussen winstgeoriënteerde en niet-winstgeoriënteerde modellen (inclusief kostendelingsmodellen), aangezien de respectieve deelnemers, of het nu gaat om gebruikers dan wel om dienstverleners, niet aan dezelfde wettelijke vereisten mogen worden onderworpen;

3. benadrukt dat deeleconomieën vele kansen kunnen bieden voor investeringen en welvaart in de Europese markt, onder meer banen voor mensen die ver van de arbeidsmarkt afstaan, zoals werklozen, jongeren, studenten, vrouwen en ouderen; wijst in dit verband op de mogelijkheid van atypische arbeidsverhoudingen, met inbegrip van schijnzelfstandigheid, die geïdentificeerd moeten worden om te garanderen dat de desbetreffende arbeidsnormen en belastingregels eerlijk worden toegepast; onderstreept dat deeleconomieën het ondernemerschap bevorderen; benadrukt dat het opleidingsbeleid moet worden aangepast aan dit nieuwe type bedrijven;

4. benadrukt dat ICT het mogelijk maakt om innovatieve ideeën binnen de deeleconomie snel en efficiënt te ontwikkelen, zorgt voor de verbinding tussen en de empowerment van deelnemers, of het nu gaat om gebruikers dan wel dienstverleners, hun toegang tot en deelneming aan de markt vergemakkelijkt, afgelegen en plattelandsgebieden toegankelijker maakt en er zodoende voor zorgt dat de noodzaak van bemiddeling afneemt, directe en overheadkosten dalen, rijke informatiestromen worden gekanaliseerd en het vertrouwen tussen gelijkwaardige actoren wordt vergroot;

5. erkent het potentieel van door de gebruikers gegenereerde gegevens, diensten en creatieve inhoud voor de Europese bedrijven maar wijst op de mogelijke risico’s die gepaard gaan met de concentratie ervan in een klein aantal transnationale digitale platforms die kunnen optreden als nieuwe bemiddelaars, waardoor ze de markt kunnen verstoren en de ontwikkeling van plaatselijke initiatieven in de deeleconomie kunnen hinderen; verzoekt daarom de Commissie na te denken over passende middelen ter voorkoming van gevallen

van misbruik van een dominante marktpositie die gevolgen kunnen hebben voor de digitale EU-markt;

6. acht het van doorslaggevend belang dat, wil een platform als deelplatform worden beschouwd, de uitwisseling van goederen en diensten vooral onder gelijke partners plaatsvindt; waarschuwt in dit verband voor de proliferatie van platforms die zichzelf het predicaat "deeleconomie" toe-eigenen en niet louter als bemiddelaars tussen dienstverleners optreden, maar als feitelijke dienstverleners;

7. benadrukt dat deeleconomieën gebaseerd zijn op vertrouwen, onlinecommentaren, beoordelingen en waarderingssystemen of andere mechanismen die schadelijk gedrag van deelnemers kunnen ontmoedigen, assymetrieën in de informatie kunnen verminderen en kunnen bijdragen tot meer kwaliteitsvolle en transparante diensten; wijst er evenwel op dat moet worden vermeden dat deze mechanismen leiden tot het instellen van ongerechtvaardigde barrières voor deelnemers die tot deze platformen toetreden of deze verlaten en dat zelfregulering alleen, met inbegrip van kwaliteitslabels, misschien niet voldoende is om veiligheidsnormen en normen voor de kwaliteit van diensten tot stand te brengen; spoort de Commissie in dit verband aan te zorgen voor een gelijk speelveld onder deeleconomieën door:

(a) haar werkzaamheden inzake het vrije verkeer van gegevens en de interoperabiliteit tussen deelplatforms voort te zetten en gegevensportabiliteit aan te moedigen;

(b) methodes voor te stellen om onlinebeoordelingen door consumenten te authenticeren;

(c) ervoor te zorgen dat platforms: i) uitgebreide informatie verstrekken over het regelgevend kader dat dienstverleners in acht moeten nemen, en ii) een meer proactieve rol spelen bij het controleren of dienstverleners voldoen aan de wettelijke voorschriften;

8. onderstreept dat het delen van middelen het gebruik ervan optimaliseert en een verscheidenheid aan positieve milieu- en sociaaleconomische externaliteiten met zich meebrengt, waardoor industrieën en diensten hulpbronnenefficiënter worden, de kosten van markttoegang afnemen en er kansen in de gemeenschap worden gecreëerd, wat in het voordeel is van de bedrijven en de individuele burgers die meedoen aan de deeleconomie, meer zeggenschap geeft; onderstreept in dit verband dat het delen van activa moet worden bevorderd, in overeenstemming met de doelstellingen van de Unie inzake duurzame en inclusieve groei;

9. wijst erop hoe de invoering van 5G de logica van onze economieën fundamenteel zal veranderen en voor een ruimer en toegankelijker dienstenaanbod zal zorgen; benadrukt in dit verband hoe belangrijk het is om een concurrerende markt voor innovatieve bedrijven te creëren, omdat hun succes uiteindelijk de kracht van onze economie zal bepalen;

10. wijst op de potentiële bijdrage van de deeleconomie aan de economische duurzaamheid in de EU met het oog op de verwezenlijking van overkoepelende doelstellingen op het gebied van duurzame landbouw, efficiënt hulpbronnengebruik, bestrijding van klimaatverandering en totstandbrenging van een circulaire economie;

11. wijst erop dat deeleconomieën vooral tot volle ontplooiing komen in gemeenschappen die over sterke modellen voor het delen van kennis en onderwijs beschikken, een cultuur van

open innovatie bevorderen en consolideren, openbronhardware en -software ondersteunen en ons erfgoed van gemeenschappelijke goederen en "creative commons" uitbreiden; benadrukt dat deeleconomieën, gezien hun potentieel om het creatief en innovatief kapitaal van de Europese burgers te stimuleren, open en voor iedereen toegankelijk moeten blijven, terwijl tegelijk een eerlijke beloning moet worden gegarandeerd voor personen die in de culturele en creatieve sector werkzaam zijn en onderzoek doen;

12. erkent dat deeleconomieën vooral tot ontplooiing zijn gekomen in stedelijke gebieden waar factoren, zoals de bevolkingsdichtheid en fysieke nabijheid, gunstig waren voor de invoering van coöperatieve modellen; wijst in dit verband op het belang van de uitstippeling van coherent beleid en van de introductie van breedband- en ultrabreedbandnetwerken zodat het hele grondgebied van de Unie, en vooral de minder bevolkte, afgelegen of rurale regio’s, kan profiteren van het potentieel van deze economieën;

13. dringt er bij de Commissie en lidstaten op aan dat zij zorgen voor betere coördinatie, samen met de belanghebbenden, om te komen tot hoge normen inzake: a) rechten van werknemers en sociale bescherming voor alle werknemers in deeleconomieën; b) veiligheidsgaranties voor de gebruikers van deeleconomieën; c) ontwikkeling van deeleconomieën en cohabitatiesynergieën met traditionele bedrijfsmodellen; d) handhaving van persoonsgegevensbescherming om de privacy van alle werknemers en de geheimhouding van consumentengegevens te garanderen;

14. vraagt dat de Commissie onder meer verder onderzoek doet naar de sociaaleconomische gevolgen van arbeid in de deeleconomie, consumentenbescherming, sociale bescherming en relevant openbaar beleid zoals ruimtelijke ordening en toerisme;

15. dringt er bij de Commissie op aan om het voor de lidstaten gemakkelijker te maken om te zorgen voor passende sociale bescherming voor zowel werknemers als zelfstandigen binnen deeleconomieën, daarbij de autonomie van de sociale partners op nationaal niveau, nationale collectieve overeenkomsten en nationale arbeidsmarkttradities en -modellen te eerbiedigen en geen initiatieven te nemen die inbreuk maken op het recht om te onderhandelen, het recht om collectieve overeenkomsten te sluiten en de naleving ervan af te dwingen en het recht om collectieve acties te ondernemen in overeenstemming met het nationale recht en de nationale praktijk;

16. verzoekt de Commissie verder te onderzoeken in welke mate het regelgevend kader van de afzonderlijke lidstaten en de bestaande EU-bepalingen van toepassing zijn op deeleconomieën teneinde indien en waar nodig een geharmoniseerde benadering voor deeleconomieën op het niveau van de Unie tot stand te brengen met volledige inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel; wijst in dit verband op de positieve ervaringen die lokaal met regelgeving zijn opgedaan, waarbij in het algemeen is uitgegaan van de beginselen van transparantie van informatie, participatie, inclusie en behoorlijk bestuur;

17. verzoekt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat EU-wetgeving en -beleid toekomstbestendig zijn en juridische stabiliteit en rechtszekerheid bieden, teneinde het volledige potentieel van deeleconomieën voor werknemers, ondernemers en burgers in de EU te benutten, met bijzondere aandacht voor:

a) het definiëren van sectorspecifieke criteria en drempels waar nodig, waarbij duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de begrippen "werk/dienst", "werknemer" en "zelfstandige", "niet-beroepsmatige activiteit tussen gelijkwaardige actoren" en "dienstverlener", activiteiten "met winstoogmerk" en "zonder winstoogmerk" (onder meer kostendeling);

b) het garanderen van een gelijk speelveld voor EU-bedrijven en burgers, met name door te zorgen voor de toepassing van, onder andere, functioneel vergelijkbare juridische normen voor vergelijkbare economische actoren met betrekking tot consumentenbescherming, werknemersrechten, belastingnaleving en transparantie;

c) het openen van niet-exclusieve, experimentgerichte ruimten en het bevorderen van digitale connectiviteit en geletterdheid, het ondersteunen van Europese ondernemers en start-ups en het stimuleren van Industrie 4.0-innovatiehubs, clusters en starterscentra; is van oordeel dat dit tot stand moet worden gebracht door de desbetreffende wetgeving optimaal te benutten en zonder overregulering, met respect voor de prerogatieven van de lidstaten in dit gebied en ook met eerbiediging van de autonomie van de sociale partners en de nationale praktijken, alsmede de richtsnoeren van het Hof van Justitie van de Europese Unie inzake de begrippen "arbeid/dienst", "werknemer" en "dienstverlener", waarbij eraan herinnerd wordt dat het begrip "werknemer" onder de nationale bevoegdheid valt;

18. onderstreept dat deeleconomieën een ecosysteem vormen dat steun behoeft voor zijn snel groeiende ontwikkeling en opschaling en dat open moet blijven voor onderzoek, innovatie en nieuwe technologieën om investeringen aan te trekken; verzoekt de Commissie en de lidstaten ten volle gebruik te maken van de bestaande financieringsinstrumenten om te investeren in bedrijven in de deeleconomie en om initiatieven te bevorderen voor een gemakkelijkere toegang tot financiering, met name voor start-ups, kleine en middelgrote ondernemingen en bedrijven in de gehele EU-economie, via verschillende kanalen, zoals bankieren, risicokapitaal, overheidsmiddelen en crowdfunding;

19. benadrukt dat nationale en lokale voorschriften die niet gerechtvaardigd en niet evenredig zijn, niet alleen belemmeringen voor de interne markt vormen, hetgeen in strijd is met de EU-wetgeving, maar ook de oprichting en schaalvergroting van nieuwe bedrijven in de weg staan; doet daarom een beroep op de Commissie om de internemarktwetgeving op proactieve wijze te handhaven;

20. wijst erop dat deeleconomieën steeds belangrijker worden in de energiesector doordat consumenten, producenten, individuele personen en gemeenschappen op een efficiënte manier met elkaar in verbinding worden gebracht in diverse decentrale fasen van de hernieuwbare-energiecyclus, met inbegrip van zelfproductie en zelfconsumptie, opslag en distributie, overeenkomstig de klimaat- en energiedoelstellingen van de Unie;

21. pleit ervoor het spectrum als een gemeenschappelijk goed te behandelen en moedigt ertoe aan om in de verordening innovatieve, van de gebruiker uitgaande initiatieven op te nemen waarmee de deeleconomie zou worden gestimuleerd;

22. verzoekt de Commissie de economische groei van de deeleconomie te ondersteunen met maatregelen die gericht zijn op een vermindering van de administratieve lasten voor personen en bedrijven, zonder dat er een onderscheid tussen bedrijfsmodellen wordt gemaakt.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING
IN DE MEDEADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	22.3.2017
Uitslag eindstemming	+: 53 –: 4 0: 2
Bij de eindstemming aanwezige leden	Nikolay Barekov, Bendt Bendtsen, Xabier Benito Ziluaga, José Blanco López, Cristian-Silviu Buşoi, Reinhard Bütikofer, Jerzy Buzek, Angelo Ciocca, Edward Czesak, Pilar del Castillo Vera, Fredrick Federley, Ashley Fox, Adam Gierek, András Gyürk, Rebecca Harms, Eva Kaili, Kaja Kallas, Krišjānis Kariņš, Seán Kelly, Peter Kouroumbashev, Zdzisław Krasnodębski, Miapetra Kumpula-Natri, Janusz Lewandowski, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Dan Nica, Angelika Niebler, Morten Helveg Petersen, Michel Reimon, Herbert Reul, Paul Rübig, Massimiliano Salini, Algirdas Saudargas, Neoklis Sylikiotis, Dario Tamburrano, Evžen Tošenovský, Claude Turmes, Vladimir Urutchev, Kathleen Van Brempt, Henna Virkkunen, Martina Werner, Lieve Wierinck, Anna Záborská, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Mario Borghezio, Soledad Cabezón Ruiz, Jens Geier, Françoise Grossetête, Benedek Jávor, Constanze Krehl, Olle Ludvigsson, Sofia Sakorafa, Anne Sander, Maria Spyraki, Marco Zullo
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 200, lid 2)	Isabella Adinolfi, Arndt Kohn, Pavel Poc

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE MEDEADVISERENDE COMMISSIE

53	+
ALDE	Fredrick Federley, Kaja Kallas, Morten Helveg Petersen, Lieve Wierinck
ECR	Nikolay Barekov, Edward Czesak, Ashley Fox, Zdzisław Krasnodębski, Evžen Tošenovský
EFDD	Isabella Adinolfi, Dario Tamburrano, Marco Zullo
EPP	Bendt Bendtsen, Jerzy Buzek, Cristian-Silviu Buşoi, Françoise Grossetête, András Gyürk, Krišjānis Kariņš, Seán Kelly, Janusz Lewandowski, Angelika Niebler, Herbert Reul, Paul Rübig, Massimiliano Salini, Anne Sander, Algirdas Saudargas, Maria Spyraki, Vladimir Urutchev, Henna Virkkunen, Anna Záborská, Pilar del Castillo Vera
S&D	José Blanco López, Soledad Cabezón Ruiz, Jens Geier, Adam Gierek, Eva Kaili, Arndt Kohn, Peter Kouroumbashev, Constanze Krehl, Miapetra Kumpula-Natri, Olle Ludvigsson, Edouard Martin, Dan Nica, Pavel Poc, Kathleen Van Brempt, Martina Werner, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho
VERTS/ALE	Reinhard Bütikofer, Rebecca Harms, Benedek Jávor, Michel Reimon, Claude Turmes

4	-
GUE/NGL	Xabier Benito Ziluaga, Paloma López Bermejo, Sofia Sakorafa, Neoklis Sylikiotis

2	0
ENF	Mario Borghezio, Angelo Ciocca

Verklaring van de gebruikte tekens:
+ : voor
- : tegen
0 : onthouding